

Publieke Omroep in de Regio

Publieke Omroep in de Regio

**ONAFHANKELIJKHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID
BIJ PROVINCIALE FINANCIERING**

L. Dragstra
N.A.N.M. van Eijk
A.W. Hins
M.J. Konert

Instituut voor Informatierecht IViR

Amsterdam, 2004

© IViR, Amsterdam, 2004

ISBN 90 757 27 690

Otto Cramwinckel Uitgever 2004

Voor bestellingen: www.cram.nl

SAMENVATTING

Deze studie is door het Instituut voor Informatierecht (IViR) verricht in opdracht van ROOS (Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking). Aanleiding vormt het wetsvoorstel tot aanpassing van het financieringsregime van de regionale omroep (Kamerstukken 28 856). Onderzocht is hoe de voorgestelde wijzigingen van de Mediawet zich verhouden tot algemene en bijzondere uitgangspunten met betrekking tot de programmatische verantwoordelijkheid en de financiering van regionale publieke omroep.

De belangrijkste conclusies van het onderzoek worden hier kort weergegeven:

1. Publieke omroep heeft op grond van de Mediawet in Nederland als taak het verzorgen van een pluriform en kwalitatief hoogstaand aanbod van programma's voor algemene omroep op het gebied van informatie, cultuur, educatie en verstrooiing. De omroep is als enige verantwoordelijk voor de inhoud en dient onafhankelijk te kunnen functioneren.
2. Financiering die daarbij aansluit is een essentiële randvoorwaarde. Ten aanzien van de regionale omroep biedt het wetsvoorstel tot aanpassing van het financieringsregime van de regionale omroep onvoldoende waarborgen. Met name door de financiering te laten lopen via het Provinciefonds bestaat er risico van bemoeienis met de inhoud van de programma's en dus voor de onafhankelijkheid van de omroepinstellingen.
3. De regionale omroep is het meest gebaat bij een financieringsmodel waarbij er voldoende afstand is van de overheid. Een beoordeling van de geleverde prestaties en van de behoefte aan financiële middelen dient zoveel mogelijk geobjectiveerd plaats te vinden.
4. Een optimaal model zou er in kunnen bestaan dat de programmering en financiering eens per vijf jaar – aan de hand van op te stellen beleidsregels – worden getoetst door het Commissariaat voor de Media. Dit sluit aan bij reeds bestaande rolverdelingen in de Mediawet. Het Commissariaat voor de Media laat zich daarbij adviseren door het provinciebestuur. De beschikbare financiële middelen – centraal vastgesteld in de rijksbegroting – zouden in dit model door het Commissariaat voor de Media aan de regionale omroepen worden toegekend.

5. Voorzover het wetsvoorstel 28 856 als uitgangspunt moet worden genomen, is een aantal aanpassingen gewenst. Deze worden hier in de vorm van twee amendementen gepresenteerd. Het eerste amendement is geïnspireerd door het Duitse recht: jaarlijks dient het Commissariaat voor de Media bindend vast te stellen welke financiële vergoeding de regionale omroepen tenminste nodig hebben voor de vervulling van hun publieke taak. Het tweede amendement houdt in dat buiten twijfel wordt gesteld dat aan de bekostiging geen voorwaarden kunnen worden verbonden met betrekking tot de vorm of de inhoud van programma's. Los van deze twee amendementen staat een derde voorstel, namelijk om in navolging van de landelijke omroep te werken met een vijfjarig concessiebeleidsplan.

Voorwoord

Deze studie is door het Instituut voor Informatierecht (IViR) verricht in opdracht van ROOS (Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking). Aanleiding vormt het wetsvoorstel tot aanpassing van het financieringsregime van de regionale omroep (Kamerstukken 28 856).

Onderzocht is hoe de voorgestelde wijzigingen van de Mediawet zich verhouden tot algemene en bijzondere uitgangspunten met betrekking tot de programmatische verantwoordelijkheid en de financiering van regionale publieke omroep.

Amsterdam, juli 2004

L. Dragstra
N.A.N.M. van Eijk
A.W. Hins
M.J. Konert

Inhoud

1.	INLEIDING	11
1.1	Onderzoeksopdracht	11
1.2	Onderzoeksopzet	12
2.	REGIONALE OMROEP ALS PUBLIEKE OMROEP	13
2.1	Inleiding	13
2.2	Publieke omroep in Europese context	14
2.2.1	Programmering	14
2.2.2	Financiering	17
2.3	Publieke omroep in Nederland	19
2.3.1	Historisch perspectief	19
2.3.2	Taakstelling	21
2.3.3	Programmavereisten	26
2.3.4	Onafhankelijkheid	29
2.3.5	Financiering	32
2.4	Duitse situatie	35
2.4.1	Jurisprudentie Bundesverfassungsgericht	35
2.4.2	Achtste Rundfunkurteil	36
3.	ROL VAN DE PROVINCIE	40
3.1	Inleiding	40
3.2	Het huidige recht	40
3.2.1	Regionale omroep in de Mediawet	40
3.2.2	Financieringsstructuur	43
3.3	Wetsvoorstel 28 856	53
3.3.1	Hoofdpijnen van het wetsvoorstel	53
3.3.2	Memorie van Toelichting	58
3.3.3	Knelpunten	63
4.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	78
4.1	Inleiding	78
4.2	De omvang van de zorgplicht	79
4.3	Ongewenste overheidsinvloed	81
4.4	Gedetailleerde vragen	84

BIJLAGE 1	
Aanbeveling R (96) 10 Raad van Europa	89
BIJLAGE 2	
Wetsvoorstel 28 856	97